

Izvor: [Pravedna tranzicija za razvoj održivih ekonomija i novih radnih mjesta](#)

Postavljeno na sajt: 19.02.2020. 14:46

Preuzeto sa sajta: <http://www.greenhome.co.me/>

Datum preuzimanja: 05.30.2020 03:23:39

Pravedna tranzicija za razvoj održivih ekonomija i novih radnih mjesta

Pljevlja PR pres servis – Opština Pljevlja će doprinijeti pravednoj tranziciji u energetske sektoru na lokalnom nivou i podržati sve aktivnosti u stvaranju održive budućnosti za dobrobit svih građana, saopšteno je na okruglom stolu nevladine organizacije Green Home.

Okrugli sto, na kojem je predstavljena – Analiza o pravednoj tranziciji u energetske sektoru u Pljevljima –, organizovan je u saradnji sa Mrežom za afirmaciju nevladinog sektora – MANS u Pljevljima.

Predstavnica NVO Green Home Sanja Orlandic, kazala je da istraživanja iz 2019. godine pokazuju da je udio čiste energije u zemljama Evropske unije (EU) porastao na 34,6 odsto, pojašnjavajući da je sve to uticalo na smanjenje emisija ugljen dioksida u odnosu na prethodnu godinu za 12 odsto.

– Sa aspekta zaštite životne sredine i energetike ovo je izuzetno važno. Međutim, pri planiranju energetske politike mora se voditi računa i o drugim aspektima, a tu su prije svega ključni socijalni aspekti, pogotovo za našu zemlju –, rekla je Orlandic.

Ona je pojasnila da pravedna tranzicija podrazumijeva niz socijalnih mehanizama koji su neophodni za zaštitu radnika i radnih mjesta tokom procesa energetske tranzicije, kada se ekonomija mijenja iz neodrživog ka održivom modelu.

– Ono što je važno za ovaj koncept je da nijedna od zemalja ne zaostaje u pravednoj energetske tranziciji. Pravedna tranzicija vodi se sloganom – Ne ostavimo nikog iza –, što znači, također, da se osiguraju radna mjesta, o zaposlenje i prekvalifikacija radnika, pogotovo u mjestima koja zavise od rudnika i termoelektrana kao što je to slučaj i sa Pljevljima –, navela je Orlandic.

Ona je ocijenila da je u procesu pravedne tranzicije jako važno učešće svih zainteresovanih strana, navodeći da nevladine organizacije mogu pomoći u cijelom tom procesu.

â€œPitanje pravedne energetske tranzicije ukljuceno je u vazne medjunarodne sporazume koje smo kao drzava potpisali, a medju njima je jedan od najvaznijih, a tice se klimatskih promjena - Pariski sporazumâ€œ, Shodno tome, EU trenutno razvija Zeleni plan za Zapadni Balkan iz kojeg ce se ubuduće odvajati i dio sredstva za energetska tranziciju u Crnoj Goriâ€œ, kazala je Orlandic.

Potpredsjednik Opštine Pljevlja, Mervan Avdovic, kazao je da je u pljevaljskom energetskom lancu (Rudnik i Termoelektrana) nekada bilo zaposleno oko 2,5 hiljada radnika.

â€žPrimjenom savremenih naučnih dostignuća, kako u tehničkom, tako i upravljačkom smislu i kadrovskom sektoru, pljevaljska energetika je trenutno na nivou oko hiljadu radnika direktno i indirektno zaposlenihâ€œ, kazao je Avdovic.

On je ocijenio da bi se uticaj eventualnog zatvaranja termoenergetskog sektora lose odrazio na samu lokalnu zajednicu, â€žvise nego na same zaposleneâ€œ.

â€žU ovoj godini se ocekiju nova 2,5 miliona od eko takse, po principu da zagazivac placa, koja ce se isključivo koristiti za poboljšanje ekologije i ocuvanje zivotne sredine u Pljevljimaâ€œ, istakao je Avdovic.

Energetska nezavisnost Crne Gore, sa radom Rudnika i Termoelektrane, ima, kako je ocijenio, poseban kvalitet na drzavnom nivou. Prihodi drzavnog budzeta od rada Rudnika i Termoelektrane po raznim osnovama su na zavidnom nivouâ€œ, te smatra da je za projekat pravedne tranzicije u Pljevljima jos rano, â€žobzirom na sve navedene okolnostiâ€œ.

â€žMoguće je i da grijesim. Medjutim, analiza mogućnosti zaposljavanja radnika u pravednoj tranziciji može da osvjetli neku poslovnu ideju ili više njih, koje se mogu primjeniti koliko jos danas, bez cekanja na zatvaranje Rudnika i Termoelektrane. Sa svim efektima koje nosi neka uspješna ideja â€œ od otvaranja novih radnih mjesta pa nadaljeâ€œ, naveo je Avdovic.

On je kazao da podrzava prijedlog institucija EU koji se odnosi na Fond za pravednu tranziciju, pod uslovom da ce, kako je naveo, on biti isključivo iskoristen za podršku lokalnih zajednica, razvoj održivih ekonomskih aktivnosti i otvaranje radnih mjesta.

â€žOpština Pljevlja ce dati svoj doprinos pravednoj tranziciji na lokalnom nivou i podrzati sve aktivnosti u stvaranju održive buducnosti za dobrobit svih građanaâ€œ, porucio je Avdovic.

Državni sekretar u Ministarstvu ekonomije Nikola Vujovic, smatra da pravednu energetska tranziciju Crna Gora, kao i njeni idejni tvorci, mora posmatrati kao novu strategiju ekonomskog rasta i razvoja.

â€žPlanirati budućnost razvoja ekonomije ili bilo kojeg od sektora energetike na bazi uvoza je nešto što ne može biti legitimna opcija iz najmanje dva razloga. Prvi je zbog trgovinskog deficita koji bismo u tom slučaju imali kao zemlja, a drugi je nepostovanje principa održivog razvoja. Ne može biti ekološka država koja troši energiju, koju neko drugi proizvodi, pogotovo ako taj drugi negdje zagadjuje nešto drugo. Moramo da proizvodimo energiju za sopstvene potrebe i da to radimo na održiv načinâ€œ, istakao je Vujovic.

On je rekao da se stvaraju pretpostavke da se u toku ove godine donese nova energetska politika kao i Nacionalni energetska klimatski plan koji će biti donijet umjesto dosadašnje Strategije razvoja energetike.

â€žNa taj način, prvi put u skladu sa evropskom praksom, dalji razvoj energetike neće biti posmatran isključivo iz energetskog ugla već će energetika i zaštita životne sredine biti ravnopravno tretiraneâ€œ, rekao je Vujovic.

Vujovic je odgovarajući na pitanje učesnika okruglog stola kakvi su planovi za Hidroelektrane na Komarnici kazao da je Elektroprivreda Crne Gore već preuzela određene aktivnosti kad je u pitanju HE Komarnica.

â€žTo podrazumijeva izradu idejnog projekta i elaborat uticaja na životnu sredinu, kao osnovnih pretpostavki za dalju izradu tehničke dokumentacije. Na bazi tih dokumenata, EPCG će u toku ove godine donijeti odluku o načinu realizacije tog projekta.â€œ, rekao je Vujovic.

Na pitanje učesnika rasprave na koji način će biti iskoriscena sredstva od eko takse, Avdovic je rekao da će novac isključivo da se koristi za ekologiju i za rješavanje svih ekoloških problema.

On je kazao da će dio sredstava biti preusmjeren i na izolaciju stambenih objekata, navodeći da imaju raspisan tender za pet zgrada, kojim je predviđena zamjena stolarije, bravarije i postavljanje termoizolacije, čime se toplotni gubici mogu da se smanje do 50 odsto

Odgovarajući na pitanje šta planiraju da urade za siri dio grada kad je u pitanju toplifikacija, Avdovic je rekao da će projektom toplifikacije pokušati da primjene iskustva iz Tuzle, gdje je opštinskom odlukom zabranjeno loženje, navodeći da je plan da se komplet Pljevlja pokriju toplifikacijom.

Predstavnik CEKOR-a, Srbija Zvezdan Kalmar, kazao je predstavljajući Analizu o pravdenoj tranziciji u energetske sektoru u Pljevljima, da su u tom dokumentu pokušali da daju odgovor na to šta znači zelena tranzicija za cijelo društvo i ekonomiju u Pljevljima, kao i za Crnu Goru kad je u pitanju proizvodnja energije.

"U tom kontekstu smo dosli do toga da osim uglja postoje i drugi prirodni resursi koji su izuzetno značajni za državu, ali isto tako za lokalnu samoupravu, a to su da je potrebno da se pospjesi poljoprivreda kao faktor zadržavanja građana na selu, ali isto tako kao značajan faktor -pospjesivanje sumarstva", naveo je Kalmar.

On je rekao da kao jednu od mjera predlazu Fond za energetske efikasnost, kojeg uspostavlja Vlada kroz zakone, ili opština kroz pravni akt, pojašnjavajući da taj Fond pomaze građanima da urade projekte energetske efikasnosti.

"Pored toga, Fond za energetske efikasnost bio bi multifunkcionalna institucija koja zaposljava mlade kadrove", naveo je Kalmar.

On je kazao da i kao jednu od mjera predlazu Agrarni fond za podršku poljoprivrednim investicijama..

"Mi smo cuili da Pljevlja imaju lijep fond za poljoprivredu. Medjutim, jasno je da odredjeno usmjeravanje tih sredstava nema konsekvencu da zadržava poljoprivrednike na selu", rekao je Kalmar.

On smatra da ce u zelenoj tranziciji Pljevlja biti vazan razvoj saobracaja - i da se taj grad poveze magistralnim putem sa Bijelim Poljem ili autoputem i sa Prijepoljem.

"Jako je bitno da se saobracajna mreza pospjesi, da se modernizuje, da se omoguci u teskim, izazovnim uslovima dospjevanje do grada. Sasvim je jasno da je to jedan od razloga zasto ljudi ne mogu da ostanu u okolnim selima", naveo je Kalmar.

On je ocijenio da je poljoprivreda bitna "jer ce ona da omoguci da se zivi na selima i stvorice radnu snagu za sektor sumarstva", navodeci da sumarstvo u integralnom pristupu energetske tranzicije ima veliki potencijal u Pljevljima.

Kalmar je ukazao da Pljevlja imaju jednu od najvećih baza drveta u Crnoj Gori, navodeći da je to bitno zbog razvoja drvne industrije.

To bi uslovalo veću zaposlenost, održive plate koje bi Pljevlja dala, da bi se mladi mogli vratiti i vidjeti perspektivu kako na selu tako i manje zagađenim Pljevljima koja bi izolovala svoje objekte, uticala na smanjenje utroska energenta i obezbijedila bolji kvalitet vazduha i zdravu sredinu za život.

Okrugli sto je održan u okviru projekta Aktivni građani za bolju Crnu Goru ka vladavini prava i održivom razvoju Crne Gore kojeg finansira Evropska komisija.